

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
György Jakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bocskor Béla.**

Kiadó tulajdonos: **György Jakab Márton.**

FŐMUNKATÁRSÁK: **Hechschild Lajos** Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

A „Csiki Regalebérlo-Társulat“ működése és a fogyasztóközönség érdeke.

Csikvármegye csiki részének 47 községében a „csikmezei regalebérlo-társulat“ a kizárólagos italmérési jogosultságot ezelőtt másfél évvel 67 ezer forintban a pénzügyminiszteriumtól bérbe vette.

Jónak látta a pénzügyminiszter ur a megváltott italmérési jogot Csikvármegye egész csiki részében, ennek mindannyi községében a fentjelzett összegért egy nyereségre alakult társaságnak kiadni, — a 47 községet a nyeresékből az övékhez tartozó részre kiszolgáltatni, holott az egyes községek egyenként, külön-külön tettek az italmérési jog használatáért olyan ajánlatot, egyenként a községek felajánlottak akkora összegeket, hogy ezek együltt véve nagyon megközelítették a társulat által ajánlott 67 ezer forintot.

Nekünk nem lehet szavunk ahhoz, hogy a Miniszter urnak tetszett a nagyobb jövedelem biztosítása céljából a községek ajánlatát figyelmen kívül hagyni s a társulatot részesíteni előnyben csak azért, hogy Csikvármegye részéről is essék néhány fillér a most már oly büszkén hangoztatott és az állami háztartás költségvetésében elért 4000 frtnyi többlet (plus) megteremtéséhez; — de ahhoz igenis van szavunk, hogy közvetlenül ránk csikiakra milyen hatást gyakorolt a Miniszter urnak eljárása.

A csikvármegyei sajtónak éppen úgy, mint a vármegye minden egyes lakosának joga volt és joga van elmondani, constatalni a hatást, az eredményt, melyet a regalebérlo működése a vármegyei lakosokra gyakorolt.

Másfél év tapasztalata elég arra, hogy a vármegye lakosainak a regale-társulat működése feletti bírálata alaposnak tekintessék s mint ilyen kellő tekintélyben is részesüljön, — jogot ad a másfélévi tapasztalat arra, hogy a vármegyének lakosai üdvösnek, vagy kárhuzatosnak nevezhessék a regalebérlo eljárását.

Nyilatkoznak is a vármegye lakosai minden egyes községben — és nyilatkoztak már hónapok óta. — Mondhatjuk, hogy a nyilatkozatok legkevésbé sem kedvezők a regalebérlo társulatra, sőt olyanok, hogy a társulat működését a társulat tagjain kívül állókra nézve, tehát a csikvármegye 47 községe lakosainak 95%-ára nézve határozottan károsnak és türelhetetlennek minősítik és minősítették már hónapokkal ezelőtt.

Folytonos panasz hangzik és hangzott mindentelje az emberek ajkairól, hogy a társulat rossz — majdnem élvezhetetlen italokat méreg drágán ad a közönségnek, s végre ezek a panaszok annyira egybehangzóak, — annyira kiáltók lettek, hogy a vármegye törvényhatósága is jónak látta minden intézkedést megtenni arra nézve, hogy a visszaélések megszüntetve legyenek.

Ilyen intézkedése volt a vármegye törvényhatóságának az, hogy az alispán elnöksége alatt kebeléből egy bizottságot küldött ki, köteletségévé tévén a bizottságnak meggyőződést szerezni, hogy vajjon a társulat elleni panaszok jogosultak-e? — s ha igen, gondoskodni a módokról, melyekkel a panaszokra okot szolgáltató eljárás megszüntethető lesz.

Ez a bizottság előszabott kötelezettségéhez híven adatokat szerzett be arra, hogy a panaszokra nagyon is okot adott a köz-

ségek fölé helyezett társulat, — meggyőződött a bizottság, hogy a társulat gyenge minőségű — hogy azt ne mondjuk élvezhetetlen — italokat méreg drágán szolgáltat ki a fogyasztó közönségnek. — Ezen adatok, ezen meggyőződés megszerzése után legközelebb is a múlt április hó 29-én tartott ülésében a bizottság beható vita és megbeszélés tárgyává tette, hogy minő eszközökkel kellene és lehetne segíteni a létező bajokon és minő ellenőrzési eszközökkel lehetne a társulatot az italok kímérése körül tapasztalt visszaéléseiben feltartóztatni a további haladástól, — sőt türelhető állapotokat minő módon lehetne a fogyasztó közönségre nézve megteremtteni.

Ezen vita, ezen megbeszélés eredménye lett, hogy a kiküldött bizottság egy javaslatot dolgozott ki, mely a közigazgatási bizottsághoz lesz beterjesztve, s mely e helyen történt megvitatás, jóváhagyás, vagy esetleg módosítás után a pénzügyminiszter urhoz lesz fölterjesztendő, hogy figyelme fel legyen hívva a mai állapotokra, s hogy a társulattal kötött és 3 évre szóló bérleti szerződés nehogy valami módon újból is megerősíttessék, de sőt az említett idő letelével az italmérési jog bérbeadása a 47 csiki községnek, a nyeresékből alakult társulatok kizárásával biztosíttassék.

Egyben ezen javaslat gondoskodik a módokról, az eszközökről, melyek hivatva vannak a községek lakosait a regaletársulat bérletidejének hátralévő része alatt már megmenteni attól, hogy az eddigiekhez hasonlóan jövőben is rossz italokat tulhajtott vételárban keljen vásárolniuk.

Ezeket a módokat, eszközöket itt és ezúttal egyenként felsorolnunk lapunk

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Főhercegi látogatás.

A hóval fedett Hargitának már zöldelő völgye rég ohajtott magas vendéget hordott kebelén. — Ugyanis hazánk keleti határának a magyarságát még szeplőtelen tisztaságában megőrző megyék egyikét a specie Udvarhelyt érte azon magas kitüntetés, hogy a legnépszerűbb főherceg fenséges sarját, szellemének örökösét, érzései hű letéteményesét, lovagiasságának igaz példányképét: József Ágost ő fenségét színről-színre láthatta, mosolygását elleshette, magyaros szavait szívébe szivhatta és rokonszenves megjelenésében lelke egész melegüől örvendhetett.

A hazafias igék hatalmas szószólóját, Bethlen Gábor grófot illeti Székelyföldünk hátlaja, hogy a főhercegi család kisjenői birtokán történt többszöri vadászatok alkalmával a most már testtévált és katonásan beváltott kegyes ígéretet kiesdhetett.

Ápril 22-ike nagy nap Udvarhely hétköznapi krónikájában, hiszen ezen napon jött ő fensége.

Reggel már nyüzsgés-forgás zaja tölté be az utcákat, országútat, minden szögleten, bolt-

ban és nyílt téren csak a főherceg volt az emberek szájaiban. Ebéd után pedig sűrű tömegekben hullámozt a tengernyi nép ki az indóház felé. Kivonult minden testület, czég, és ki a collegiumi ifjuság zászlókkal.

A vonat pedig, mivel késelt Segesvárt a helyi érdekű vonat rendezése miatt, s mert a szalonkocsit nem lehetett ilyen girbe-görbe országban készült még görbébb pályatestre vinni a tömeg türelme elfogyott és bomladozni kezdett. Kerekén kijelenté, hogy immár nem jön a főherceg. A másik odaszólt azután: hogyne jöme, mikor — a czégek kirukkoltak. Egyszer csak megszólal élesen a gép füttye a szombatfalvi hidon s van zaj, láрма, taszgilás.

A tüzeltői kordon gyengének bizonyul, mindenki előre tör s az eső miatt ázik a publikum, mert esőernyőt a hátulállók miatt nem lehetett föltartani. A vonat lassan, méltóságteljesen bejön, s már az állomás kezdetén egy I. oszt. waggon oldalajtójában látható lesz a fenség sugár és deli alakja. A nép oly riadó éljenzésben tör ki, minőt rég hallhattak a Hargita, Szarkakő s a Budvár. A fenség leszáll a vonatról, katonásan viszozza a szünni nem akaró éljent (hadnagy ruhában, nyakán az aranyapjuval), — kíséretében vannak Bethlen Gábor gróf, Szentkereszti Pál báró, (vadászruhában mindketten) és Gamerra Arthur br.

Erre a vonat előtti félkör élén id. Dániel Gábor diszmagyarban, mellén a Lipót-renddel, — miat egy feltámadt rhabonban fogadta a főherceget, rövid, emelkedett beszéddel; hangsúlyozván a főherceg fenséges atyja évülhetlen érdemeit, ki a magyar nemzet iránti rokonszenvének oly sok jelét adta és adja.

József Ágost ő fensége tiszta magyar kiejtéssel, kellemes hanghordozással felelt s örömeinek adott kifejezést, hogy a magyarokat a székelyek közt megismerhetni alkalma nyílik. — Szavait riadó éljenzés követte s hogy milyen lehetett ez éljenzés, azt elgondolhatja minden igaz magyar ember, ki fenséges ajkon magyar szót hallott. — Ezután a főispán bemutatatta dr. Török Albert alispánt és Jung-Cseke Lajos apátot, kikkel kezett fogott, úgyszintén Gross kapitánnyal, mint zászlóaljparancsnokkal, ki katonai jelentését tevő meg.

Ezután a máhák gyors felpakolása után, a közönség folytonos éljenzégsa és sorfalai között Bethlen gr. négy szürke által vont pompás fogatára ült és elhajtattott Oláhfalú felé. Az első négyesfogaton ment a főispán és Soó Károly fűszolgabíró, kinek kis leányai Erzsi és Mariska a vámon túl pompás bokrétát dobtak a főherceg kocsijába, mit az a kocsiból kihajolva, mosolygással köszönt meg.

A harmadik négyes fogaton b. Szentkereszty ment s végül két oláhfalvi atyafi a podgyászokkal, kik olyan büszkén galoppoztaták a kis székely paripákat, mintha a közönség nekik éljenzett volna.

A főherceg Homoródon a borviz-kútnál tartott rövid pihenő után megérkezett Oláhfaluba, hol szintén ünnepélyesen fogadták, sok virágot, sőt egy rózsás infulát is adtak, melyet valószínűleg a fenség volt nevelőjének Holdházi apátnak szántak, ki gyöngékedése miatt nem vehetett részt József László főherceggel együtt.

A lakás, e czélra berendezve, egy a Hargitához legközelebb eső falusi házban volt, hol ebéd után a főherceg visszavonult pihenni.

szük tere nem engedi, de néhányat azok közül mégis fölemlítünk azért, hogy a nagy közönség, majd ha az intézkedések életbe lépnek, nyujtsa saját érdekében is alkalmat ezen intézkedések teljes mérvben leendő érvényesítésére.

Ilyen intézkedés a többek között az, hogy a községi előjáróság tagjai absolute ki lesznek zárva abból, hogy a társulat tagjai lehessenek s egyúttal köteleességük leendő hetenként egyszer mindenestire, s ezenkívül annyiszor, a hányszor jónak látják az egyes pálinkamérésekben a községek által e célra beszerzendő szeszfokmérőkkel véletlen vizsgálatot tartani, a raktáron levő és kimérésre szánt szesz (pálinka) foktartalmáról s tapasztalataikról jelentést tenni az illetékes főszolgabírákhoz.

Jogukban és köteleességükben állandó az előjáróság tagjainak ilyen vizsgálatok alkalmával meggyőződnie arról, hogy alacsony foktartalmu szesz és pálinka nem méretik-e a kincstárral kötött szerződésben foglaltatónál magasabb árban s e célra a pénzügyigazgatóság által minden község számára elkészítendő scála fog rendelkezésükre állani és a fogyasztó közönségnek is tudomására hozatni, mely scálában fokként lesz megjelölve a szesz (pálinka) maximális ára, hogy a társulat ezen árnál magasabban ne szabhassa meg és ne árulhassa az italokat, s ha ezen scálától a közönség kárára eltérést tapasztalnak a községi előjárók, ezt haladéktalanul jelenteni tartoznak.

A fogyasztó közönségnek pedig módjában es jogában lesz akármilyen csekély mértékbeni vásárlásnál a vásárolt ital foktartalmát megmérni s magának meggyőződést szerezni, ha vajjon nem adott, nem méretett-e ki az ital a tarifaszertől árnál drágábban.

Ezenkívül többek között még azt a nevezetes intézkedést is javasolja a bizottság, hogy a mezei gazdák saját maguk, hozzátartozóik és cselédségük s napszámosaik számára 100 literrel nem kevesebb mennyiségben szükségletük arányának megfelelőleg szeszt (pálinkát) italmérséi adótól mentesen, közvetlen a szeszgyárosoktól, a pénzügyigazgatósághoz benyújtott és kellőleg indokolt, — valamint a szükséges bizonyítványok és okmányokkal felszerelt kérvényükre nyrendő engedély alapján vásárolhassanak.

Olyan üdvös intézkedések ezek és a többi majd nyilvánosságra jutó, itt fel nem

sorolhatók is, hogy mi csak örömmel üdvözölhetjük a nagy közönség nevében is a kiküldött bizottság eljárását s óhajtjuk, hogy javaslata a legrövidebb idő alatt elfogadva, megerősítések és a népnek érdeke az abban foglalt intézkedések szigorú betartásának segélyével minél jobban megóvassák.

Dr.

Politikai mozgalmak.

A képviselőházból. A képviselőház ápril 27-én tartott ülésében elnök bejelentette, hogy Gaál J. (felvinczi) kir. táblai bíróné történt kinevezése miatt képviselői mandátumáról lemond. A ház felhatalmazta elnököt, hogy ezen és az Andrássy M. gróf elhalálása által megüresedett másik választókerületben új választást tűzhesen ki. Konkoly Thege Miklós beterjesztette a mentelmi bizottság jelentéseit Szendrey Gerzson, Pázmány Dénes és Boér Miklós mentelmi ügyében. Ezután harmadik olvasásban megszavazták az ügyészi és bírói szervezet módosításáról szóló törvényjavaslatot és azt átküldték a főrendiháznak.

A közigazg. bizottság a múlt héten tartott ülésében megállapította a gazdasági felügyelő, erdőfelügyelő és állatorvos hatáskörét. Letárgyalta a szolgabíró, a segéd- és kezelőszemélyzetre vonatkozó szakaszokat. Az ápril 30-iki gyűlésben a miniszterelnök indítványára egy szövegező bizottságot küldtek ki, melybe egyik ellenzéki tag sem lépett be; ezután letárgyalták a pénzügyigazgató hatáskörére vonatkozó szakaszokat — s végül a május 2-án tartott ülésben a közigazgatási bizottságról szóló szakaszok tárgyalásához fogtak hozzá.

— Uj főispán. Ő Felseje a király Fehérvármegye és Szekesfehértúr sz. kir. város főispánjává Fiáth Miklós br. csász. és kir. kamarást nevezte ki.

A kiadó kérelme.

Lapunk kiadója, kinek a lap fenntartása igen sok áldozatába kerül, — tisztelettel felkéri a t. előfizetőket, hogy hátrálékban levő előfizetési díjaikat minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Időjárás. Május hónap kiváló szép idővel köszöntött be. Az égboltozat kiderült, a levegő egészen nyári hőmérsékletet vett fel, a körültekintő hegyekről a hó eltakarodott s még csak az árnyékos völgyekben s magasabban fekvő hegyháton levő elvékonyodott hóréteg hirdeti a múlt hónap zord időjárását. A mezők és dombosabb oldalak kezdenek zöldszínű ruhát öltetni magukra; a légtér madárdal teszi hangosabbá és a mezei munkák kétszeres erővel folynak. — Ha a meleg májusi napokat közbe-közbe jótékony esőzés fogja felváltani, helyrehozhatja azon kárt és mulasztást, melyet az áprilisi hideg időjárás okozott.

A Hargitán a vadpávák vadászati jogát gr. Bethlen bírja, ki máskor is szokott vadászni s többnyire ilyen időtölti, mikor hűzni szoktak.

Csütörtököt a nagy havazás miatt szobában töltötte az egész vadásztársaság s csakis pénteken jó reggel vonultak fel lóháton a havasra. Itt kényelmesen berendezett vadászknnyhó fogadta őket, honnan hajnalban lesbe mentek. A nagy hó és zord időjárás miatt csak két fajt került lővésre, melyeket ő fensége azonnal haza is küldött. Hargitai tartózkodása igen megnyerte a főherczeg tetszését, ki egy fenséges testvéréhez küldött táviratban annak adott kifejezést, hogy a nyugvás ott fenn kellemesebb az ágyban való fekvésnél. Mit csodálni nem is lehet, ha tekintetbe vesszük a kitűnő havasi levegőt, a nagyszerű panorámát és azt a kényelmet, melyben Bethlen gróf magas vendégét részesíté.

Lent a faluban állandólag egy huszár állott, ki a jött és küldendő postát kézbesítette.

Minthogy a várt melegidő a Hargitán érzett már, s a másfél méteres hó lágynulni kezdett, a tervezett szerdai lejuvetelt már kedden megtevék s reggel 7 órakor elindulva, fél 11-kor Oláhfaluba érkeztek. Ezt a 3 és fél órai utat ő fensége gyulog tevé meg, míg a többiek lóháton. Itt vadászruháját fölcserélte a hadnagyi uniformissal és 11 órakor elindultak Udvarhely felé.

Udvarhelyt kedden a hetivásár, s a derült szép idő — megtudván a főherczeg érkezését is — vidékről rendkívül nagy közönséget csalt be.

A város teljes lobogódíszat öltött; egy épü-

leten 3—4 is lengett. Hiába, a székely ember ha ily kedves főherczegét vár, ki tesz magáért.

Oláhfaluban diadalkapu is volt; a városban csak egy óriási guirland, rajta „Isten hozott!” és „Szívvel várunk vissza” feliratokkal; továbbá egy az utcát átszelő collossalis lobogó a collegium táján, melynek ablakai szőnyegekkel és apró zászlókkal, zöld galyakkal voltak feldíszítve: fenséges látványt nyújtottak.

Tizenegy órakor indult ki a megyeház udvaráról az alispán által toborzott 30 főnyi bandérium zászlóval. Orbán Ottó báró vezette; mindnyájan sötét magyarban, sastollal és mellen átvetett széles tricolorral, kokárdával. E bandérium tagjai a város legügyesebb lovasai valának.

Az egy órányira eső Mérétfalvánál találták a főherczegét, ki Bethlennel egy kocsiban jött. Négy lovas a fogat elé állott, a többiek kivont karddal a koci mellett tánczoltatták a szokatlan látványhoz nem szokott lovakat.

És e helytől kezdve valóságos diadalmenet volt a főherczeg útja. A falu apraja, nagyja künn az országúton éljenze, sőt felm-nete alkalmával megtörtént az, hogy a kis-oláhfalvi lakosság két kilométerig nyargalt a koci után s csakis akkor midőn az eső miatt fölhúzott kocsifödél mögül látatá magát a főherczeg, állapotott meg.

A városban pedig a teugernyi sokaság miatt alig haladhatott kocsija, folytonos éljenzés, hölgyek kendő lobogtatása, harangzúgás között vonult be a főherczeg, ki folytonosan szalutált és kit észrevehetőleg nagyon kedvesen érintett ez a nem várt, nem remélt, egyszerű, de magyar szívből eredt fogadtatás. — A Snakek vendéglőjébe szállt, hol Kassai F. Ignác polgármester (diszmagyarban)

— **Lelkészeválasztás.** Borbát Pált, a csikmegyei év. ref. körlelkészség derék lelkesét a vizaknai népes gyülekezet választotta meg papjává. Kísérje szerencse új állomására!

— **Halálozás.** Komolói Szász Róza, a kolozsvári tanítónőképző intézet IV. éves növendéke, Szász Lajos adótárnok leánya folyó évi április hó 29-én délután 1 órakor több havi hosszas szenvedés után elhunyt. — Midőn más leánya még a gyermekjátékok világában él, ő már azon korban is a szép, de nehéz tanítónői pálya felől gondolkozott. Ez lebegett szemei előtt ideálként, ezt tűzte ki élete céljául és e cél felé törekedett komolyan, öntudatosan, a legnagyobb szorgalommal. És mikor már alig pár lépés választja el a céljától — midőn igyekezete eredményét már-már élvezhette volna: előáll a rettenetes halál, és egy fagyos lehelletével kioltja a szépnek és hasznosnak ígérkező ifju életet. A jó és engedelmes gyermeknek mintaképe volt s szülői iránti nagy szeretetének még a kórágyn is jelét adta, mert majdnem utolsó lehelletéig páratlan megadással, panasználkül tűrte az óriási fájdalmakat. — Eltávozásával ürességet hagyott hátra a házbán, ürességet szüleinek és testvéreinek a szívében, melyet immár csak a kedves halott emlékezete tölthet be némi-keppen. — Temetése f. hó 1-én történt igen nagy részvét mellett. A megszorodott szülők és testvérek sajgó sebére a közrészvéten kívül hozzon gyógyító balzsamot a Mindenható kegyelme és minden sebet beheggesztő idő. Az elhunyt kedves leány ravatalára koszorukat helyeztek: Szász Lajos és neje — A szeretett gyermeknek. Szász Gynla és Ilona — A feledhetlen testvérnek. Bodor Ida — Szász Rózának kedves unokahúgának. A kolozsvári tanítónőképezde IV. osztályos növendékei — Szász Rózának, tanulóársuknak.

— **Esküvők.** Mednyánszky Lajos, a helybeli építészeti hivatal mérnöke f. hó 2-án vezette ot-tárhoz özv. Wellman Sámuelné szép és kedves leányát Etelkát. Az esküvőt a menyasszony édes anyjának házában lakoma követte, melyen a jökevény a szebbnél-szebb pohárköszöntők méginkább fokozták. Szerencsét és tartós boldogságot kívánunk az ifju párnak! — Idevaló születésű Dávid Ignác, Kolozsvárt állomásozó csendőrmester f. hó 3-án tartotta esküvőjét Kis András csikszere-dai birtokos kedves leányával Annával. Állandó szerencse kísérje frigyüket!

— **Május elsőjén** a zene-egylet zenekara Mikó Bálint főispán, Bakti Gáspár elnök, Nagy Sándor alelnök, Leicht Károly e. pénztárnok alapító tagoknál és Sprenz György igazgatónál igen jól sikerült hajnali zenével tisztelgett. Oly nagy haladást mutatott fel ez alkalommal is ezen fiatal

rövid üdvözlése után pár perczig visszavonult az emeleten berendezett szobájában.

Snakek ez alkalomra kiváló ügyességgel díszíté fel nagy éttermét; kint is, bent is a nemzeti színek egész halmaza viritott s egy nagy függöny ketté osztá az éttermet, melynek falain az uralkodó család képei függtek s az asztalfüvel átellenben Udvarhelyszéknek 1834 ből való kék és aranyszínű lobogója.

Keves vártatva lejött ő fensége az étterembe, hol az ebédre hivatosak félkörben fogadták. A kölcsönös bemutatások után a főherczeg rövid cercler tartott és asztalhoz ült.

Az asztalnál, mely virággal, gyümölcsökkel és tortákkal volt díszítve, a következők vettek részt: Az asztalfőn a főherczeg, jobbra Bethlen G. gróf, Jung-Cseke L. apát, br. Szentkérészy Pál és Soó K. főszolgabíró; — balra id. Dániel Gábor főispán, Dregán őrnagy, Török A. alispán és Wachsmann főszámvevő, az asztal végén Kassay I. polgármestere a városnak, melynek meghívását egyedül fogadta el ő fensége.

A menu, mely a vendéglőt dicséri, következő: barna leves, haché tézsta, kecsage mayonaisse, zöldborsó rántott csirkével, pudding, bélpesénye, sajt, kávé, rózsamáli, szomorodni, tokaji, pezsgő.

Az ötödik fogásnál felállott a polgármester s a vendégek mind és ügyes beszédben éltette ő fenségét, mint József és István nádorok egyenes utódját. A főherczeg nyomban válaszolt s nagy örömet és lelkesedést keltő pár szóban éltette a várost és a székely népet.

A helyi első zenekar pedig ugyancsak kitűtő

egylet, mely a legszebb reményekre jogosítja. — Mint értesülünk, az egylet június havában egy kiválóan érdekes műsora hangversenyre készül, melyen Antal Róza kiasszony zongorán és Sprencz Helén kisasszony énekkel fog közreműködni.

— **Májusi ünnepély.** A „Szalézi szt. Ferencz”-ről címzett magyar egyházirodalmi iskola ez évi tagjai Gyulafehérváron f. évi május hó 3-án d. u. 5 órakor „Május királynője” tiszteletére igen szépen sikerült ünnepélyt rendeztek.

— **A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara** figyelemztetése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter tudatta a marosvásárhelyi iparkamarával, hogy a tőlünk Egyiptomba vitt és eddig 8° értékével kezelt árak az Egyiptom és Görögország közötti kereskedelmi szerződés megszűnte után is további rendelkezésig 8°-os értékűnek maradnak alávétve.

— **Főhívás a főváros és a vidék összes fűszerkereskedőjéhez!** A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó, várva-várt törvényhez kiadott rendelettervezet a fűszerkereskedőket a törvény jötményei alól kizárja és így összes pályatársaink között csakis mi maradunk továbbra is rabjai üzletünknek. Ezt tövényes úton lehetőleg megakadályozzunk, önmagunk és családunk iránt tartozó szent kötelességünk! Velünk érző kartársainkat tehát tisztelettel meghívjuk a f. évi május hó 10-én Budapesten tartandó országos értekezletre, melynek célja küldöttség által, a kereskedelmi miniszter urhoz beadandó kérvény útján, a vasárnapi munkaszünetnek reánk fűszerkereskedőkre való kiterjesztését is kieszközölni. Vidéki kartársainkat felkérjük, hogy mindennütt erre vonatkozó mozgalmat indítva, keblükből 2—3 képviselőt küldjenek az értekezletre. Hazafiás üdvözléssel a fűszerkereskedők országos értekezletének előszítő biz. nevében Mauthner Adolf, mint elnök. Szimon István pénztáros.

— **Értesítés.** A csiksomlyói róm. kath. tanítóképzőben a képesítő vizsgálat írásbeliből június 15-én és a következő napokban, szóbeliből június 20-án fog megtartatni. Jelentkezni május 25-ig kell. — Az évvégi osztályvizsgálatok rendje ez: Junishó 22-én hittanból, orgonálásból, szertartásos énekből I., II., III. osztály; 23-án neveléstanból I., II., III., történelemből II., III., alkotmányból III. osztály; 24-én magyar és német nyelvből I., II., III., gazdaságtanból III. osztály 25-én számtanból I., természetrajzból I., II., természetrajzból III., földrajzból I. osztály; 26-án számtanból II., mértanból III., zeneelméletből, hegedülésből, testgyakorlatból I., II., III. osztály.

— **A marosvásárhelyi kir. tábla** új szervezetében folyó évi május hó 5-én kezdette rendes működését. Ezen napon délelőtt fél 10 órakor ünnepélyes istentiszteletet tartottak a római kath. plebánia-templomban, melyen a királyi tábla személyzete, a városi és más hatóságok és testületek vettek részt. Azután a kir. tábla közgyűlés

magáért. A legszebb nótákat hűzták; büszkék voltak rá, hogy ők azon főhercegeknél is zenélhetnek, ki beszéli anyanyelvüket is. Ő fensége igen jól találta magát, mind császárt kívánt, sőt midőn azt az „Elment az én rózsám életem országba” cz. ismert csiki nótát játszották: többször újráztatta.

Mielőtt fölkeltek volna az asztaltól, Török alispán egy fenkölt és lelkes beszédben éltette Bethlen grófot, mint kinek köszönheti a város és megye, hogy ily magas szerencsében részesült. — Majd Bethlen beszélt és viharos éljenzés közt ürité poharát ő fenségére, ki — mivel az idő már háromra járt — asztalt bontott s rögtön kocsi szállításra szállt. Az étterem lépcsőin Snapek lánykaja egy szép bokréta nyújtott át, mi kellemesen lepte meg a főherceget, ki banderium között, a nép örömrivalgásai s fogatok kíséretében a vonathoz hajtatott, mely már indulásra készen állt.

Itt pár szóban elbucszott Dániel G. főispán ő fenségétől, ki válaszában hálás köszönetét nyilvánította a szives fogadtatásért. Majd Bethlen gróf és Szentkereszty báró kíséretében egy I. oszt. coupéba szállván, szakadatlan éljenzések közepette az állomásról kirobogott a vonat fél órai késéssel, hogy a kis állomásokon ne várakozzék sokat s 2 percczel megelőzve a rendes gyors vonatot, hozzácsatolt salonwaggonjában folytatta útját Segesvárról Budapestre, hová szerencsésen meg is érkezett.

A vasúti jelenetről és a banderiumról Konecz Á. pár sikerült képet vett föl gyors photographjával.

És e percztől fogva Udvarhely város boldog, hogy ő fenségét látni szerencsés volt s abbéli magas ígéretét birni, hogy nem utószor jött ide; boldog a székelyföld, hogy ez ő hazában jól találta magát; de azt hiszem a legboldogabb minden székely közt én vagyok, ki ő fenségének bemutatnám s hódolatteljesen vele kezét fogni szerencsés valék.

A magyarok Istene éltesse ő fenségét drága hazánk javára.
Emberly Árpád.

termében teljes ülést tartottak. És végre az ünnepélyt az üdvözlések zárták be.

— **A bicskások.** Székely Gyula és Vizi Lajos, kik Csikszentimrén és környékén korcsmai hősködéseikről és verekedő természetükről ismeretesek, a napokban az úton egymással kaptak össze. Egy pár pofon kölcsönös adása és el szenvedése után zsebkéseiket rántották elő és egymást anynyira megsebesítették, hogy felgyógyulásukhoz az orvosi vélemény szerint huzamusabb idő lesz szükséges. A bicskás legényeket megfogják büntetni.

— **Tűz.** Molnár András csikverebesi lakosnak a mult hó végén deszkafedelű sütőháza — valószínűleg vigyázatlansága folytán — kigyúladott. A szomszédok a tüzet idejekorán észrevették s annak gyors eloltása által megakadályozták a nagyobb szerencsétlenséget.

— **A brassó—háromszöki helyi érdekű** vasút zernest-brassói része már készen van és néhány hét mulva át fog adadni a forgalomnak. A vasút további részein, nevezetesen a brassó-szentgyörgyi és szentgyörgy-kézdivásárhelyi vonalokon erősen folyik a munka, úgy hogy azok a nyár végével, illetőleg az őszi folyamán szintén megnyithatók lesznek.

— **Fogház elől a halálba.** Már két éve mult, hogy menasági lakos Adorján Istvánon, unokaöccse Adorján János több társával együtt súlyos testisértést követett el. Ezért a bűnös cselekedtet igen sokan bünperbe lettek vonva és kisebb-nagyobb szabadságvesztés büntetésre ítélték. — Többi között ifj. Ferencz Ignác is perbe fogatott, hasztalan állította ártatlanságát, a főbűnösök rávallottak, hogy ő is segédkedett barbar munkájuk elvégzésében s ifj. Ferencz Ignácot a kir. Curia végérvényesen 4 havi fogházra ítélte. A napokban kellett volna ifj. Ferencz Ignácznak szabadságvesztés büntetésének kiállítását megkezdeni és a csikszeredai fogháznál e végett jelentkeznie, de mert csakugyan tán ártatlan, volt anynyira elszégyelte magát a bizonyos fogházbüntetés miatt, hogy a kir. ügyész helyett a halál előtt jelentkezett. Szégyenérzetében tölakasztotta magát. Sok notorius gazember kitölti az évek hosszú soráig terjedő fogházbüntetést, pedig ezeket inkább ohajtanók az ifj. Ferencz Ignác nem érdemelt sorsára jutni.

— **Hirdetmény.** A kereskedelemügyi miniszter az 1891. évi február hó 10. és április 9-én kelt 7195. és 6966; továbbá a közúti ker. kir. felügyelő f. évi április hó 9-én kelt 35. számú rendeletével a hejjastalva-csikgyimesi állami közút 72253—137-49. km. szakaszán szükséges hectométer oszlopok felállítását 411 frt 70 kr.; a 113—114. km. szakaszon lévő 75. sz. hid újraépítését 1578 frt 27 kr.; — továbbá a 104—105. km. szakaszon lévő 55. számú átereszt újraépítését 314 frt 64 krcban, összesen 2304 frt 51 kr. erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok biztosításának czéljából az 1891. évi május hó 14-ik napjának d. e. 11 órájára Csikszeredában a csikmegyei m. kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A szóban forgó munkálatra vonatkozó feltételek a nevezett hivatalnál, naponként megtekinthetők. 5 százalékyi bánatpénz melléklendő.

— **Irodalom.** Az EMKE igazgató választmánya nevében gr. Bethlen Gábor elnök és Sándor József főtákar előfizetési felhívást bocsátott ki „EMKE útikalauz Magyarország erdélyi részében” című munkára. A művet Téglás Gábor dévai főreáltanodai igazgató, a m. tud. akadémia tagja szerkesztette. A jeles munka az erdélyrészi megyék nevezetességeinek, az ezekhez vezető vasúti vonaloknak, utaknak és mellékutaknak leírását és más turisták közelebről érdeklő tudósításokat foglal magában. A díszes kiállítású mű, mely május 25-ére fog megjelenni, példányonként, postán bérmentve megküldve 80 kr. Gyűjtők 7 példány után tiszteletpéldányt kapnak. Előfizetési pénzeket f. évi május 20-ig a „Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság”-hoz mint kiadóhoz, Kolozsvárra kell küldeni.

Szerek. üzenet. E. Á. urnak Székelyudvarhelyen. A küldötteket köszönjük. A tárczát hozzuk, de a másikon éppen e miatt lapunk mostani számából kikellert maradnia. Szives üdvözlés!

— **Eladó egy** másfélévet töltött televér tenyészkan — és egy tenyészizogolvánnyal ellátott 2 és fél éves fajbika. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

CSARNOK.

Pöhöly Zsófi.

Csak kása volt ma az ebéd Pöhöly Jánoséknál, pedig vasárnapi teríték volt az asztalon. De azért mindnyájan olyan meglegedettek voltak, mintha lakodalmi tortát gyürkéztek volna kenyér helyett befejezésül.

Nem a kásából származott a meglegedettség, hanem abból az írásból, melyet tegnap tettek a sublótfókba. Az írás ugyanis nagy komoly betűkkel arról szólt, hogy a szatymazi Balogh-szóló utolsó rátáját Pöhöly János becsületes földműves az utolsó krajczárig lefizette.

Pöhöly János felkaporodott a kemence mellé. Megtönte a makrapipát. Rágyújtott. — Pöhölyné pedig gyorsan leszedte az asztalt a 12 esztendő Julcsával, nehogy valaki meglássa, mi volt a vasárnapi ebéd.

Aztán Pöhölyné is föltette a vasárnapi kontyot s a kapcsos Rózsáskertet az ölébe véve — leült egy székre az ura mellé.

Most az következett volna, hogy Pöhölyné fölkapcsolja a Rózsáskertet és háromszori torokköszörülés után felolvassa a nagybüjt első vasárnapijára eső imádságokat. Azonban ez nem történt meg. Bizony később emlegették, hogy ki is hitte volna: elmarad az imádság.

Pöhöly János ugyanis, amint félig ülve, félig fekvé ott melegedett a nagy fehér kemence mellett, kivette a pipát a szájából és imigyen szólalt meg:

— No anyjuk, még ilyen vasárnapot sem értünk, hogy egészen miénk lett volna a szőlő.

— Egyik fele Zsófié, másik a Julcsáé, — szólt csillogó szemekkel az asszony; a présház pedig az enyém.

Elmondták már ezt sokszor, talán mindennap is. De hát az efféle olyan, mint a kávé: mindennap jól lehet lakni vele anélkül, hogy megmondani, hogy igazság kedvéért meg kell mondanunk, hogy Pöhölyéknél csak az asszony élt kávéval és az is cigóriával.

A szőlő bizonyos tekintélyt kölcsönzött nekik. Pöhöly János szívesen beszélt arról a vasárnapi csoportulásokban. A legények sűrűn kezdték kérdegetni, hogy mikor tér haza Zsófi a szolgálatból. A fingermekekkel gondviselészerűleg ellátott apák nem egyszer jegyezték meg, hogy Julcsából is szép leány lesz; szakasztott olyan, mint Zsófi.

Pöhöly János ilyenkor büszkén feszített a pöttyögős fekete magyar nadrágban és lelki szeméi előtt megjelent a szatymazi szőlő a nádléves kis présházzal, a melynek egyetlen szobájában már a jövő évben állandóan csapra lesz ütve egy hordó. Ma csak egy oldal szalonna, tarhonya van benne; hogy legyen mihez nyulni, mikor kimennek vizsgálni a fagyot.

Erről beszélgettek imádság helyett otthon. Julcsa is elfeledkezett a vasárnapi iskoláról. Az anyja háta mögé állva, babrált annak nagy selemkendőjével, a melynek olyan meleg puha rojtjai vannak

Az is előkerült szó között, hogy Zsófit husvétkor kiveszik a szoigálatból és nem is eresztik vissza többé. A szőlőt munkálni kell, aztán meg elfeledkezik az otthonvalókról, hogy már nem is ír. Tavaly karácsonkor irt utoljára levelet, annak is csak az első oldalát írta tele és abból is homályosan értették ki a sorát. Az igaz, hogy elég tisztelet volt a levélben.

Nem is szólt másról, csakhogy kiket tisztel. Hát így is kell írni a jónevelésű leánynak.

Egyszer csak gyermekzsivaj támad az utcán. Nagy kaczagó láрма. A gyerekek szeretik a botrányokat, mert csak a szemükkel nézik.

Pöhölyék olyan édes, harmonikus beszélgetésben voltak, hogy egyik sem volt kíváncsi, mi történik az utcán. Csupán Pöhöly János vett anynyi fáradságot, hogy ráemelte a tekintetét a jég-harmatban fűrdő ablakra, ezt is talán csak azért, mert az ablak éppen szemben volt vele.

Ugy homályosan látta, hogy a kisbíró valami asszonyszemélyt vezet az utcán.

— Már meg a Vörös Eszter, — dünynyögte és megcsóválta a fejét.

Vörös Eszter ugyanis egy ragyásképzű dorozsmai leány, a kit hol az egyik, hol a másik nádasból toloncolnak haza. Bizony csunya „személy”. El kellene az ilyet égetni,

Egyszer csak tompa koppanás hallatszik az ajtón, a mely ennek következtében benyílik s a kisbíró betaszit rajta egy elzúllott sáppadt, rongyos leányt . .

— Zsófi! — sikoltja Pöhölyné, a kezével fejéhez kapva s néz reá az eliszonyodás egy tekintetével.

„Pöhöly Zsófi, 16 esztendő, éjjeli csavargás miatt Szögédrol hazatolonczoltatik . .“ Olvasta tekintélyes tudós orczával a kisbíró. Azután katonásan a kopott zsinoros sapkájához rántotta az öklét és elment.

A leány sáppadt fakó arczzal, érzéstelen bamba tekintettel állt azon a helyen, a hova a kisbíró lökte. A ruha lucskos, sáros, rongyos volt rajta. A karjai reszkettek. Bizonyosan a hidegtől reszkett. Két fekete szemé, sáppadt fakó arcán két fekete pillangó.

Pöhöly János rámeredt a szemével a lányka. A pipát lassan, gépies mozdulattal emelte ki a szájából, a melyet elfelejtett újra összetenni. — Látszott rajta, hogy valamit akar mondani; valami lesújtót, talán átkot. De nem tudott mondani semmit. Csak a szája széle mozgott, mint a rémálomlátóé.

— Zsófi, Zsófi! — sikoltott újra az asszony — hát mi vagy te? Hogy jössz haza?

— Zsófi lassan fölemelte a fejét, rápillantott az anyjára, aztán anélkül, hogy telet volna, újra bádgyadtan eresztette le a fejét.

Odakünn az ablaknál kacagtak a gonosz, vásott gyermekek.

Pöhölyné mint a tigris ugrott föl helyéről. Nekirohant az elzúllott leánynak. Megkapta a két vállát és megrázta kegyetlenül.

— Gyalázatos! Gyalázatos! — kiáltott, egész testében reszketve a felindulástól.

Aztán nem tudott neki mást mondani.

Kilökte, kitaszította az ajtón úgy, hogy a leány elbukott, elesett.

— Takarodjál! — kiáltott utána, — soha sem ismertünk.

A leány fölkel. Vissza sem nézett. Kiment, elment. Az ablak előtt fagyosan borzongott össze. A nyakán levő rongyos kis kendő alá dugta a kezét.

Az utcagyerekek nem kacagtak már. Némán, bámészan rajzoltak körülötte. Most már nemcsak a botrányt nézték, hanem azt is, hogy a homloka vérzik.

Pöhölyné kínos zokogással borult az ura vállára.

Ez még mindig mereven és elsárgultan nézett maga elé. — Arczán elkecsereedés és szigorú harag látszott.

— Jól tetted, — szólt nagy lélekzetet véve. Aztán nem beszélt többé semmit, csak a fejét csóválta meg olykor-olykor, és sűrűn pislogott a szemével, mint a ki visszaakarja tartani a könyeit.

A kis Julcsa az asztalra fektette karjait és hangosan sirt.

— Mit pityeregsz! — kiáltott rá Pöhölyné visszafordulva, miközben nagyot dobbantott a lábával.

Látszott rajta, hogy ezzel erőt akar venni magán. Kegyetlen tekintettel nézett ki az ablakon az üres fehér küdbe. Könyei nem peregtek többé.

Pöhöly János csak most kezdett szóhoz jutni. Fölkelt a kemence mellől és összeszorított öklökkel kezdett föl s alá járni a szobában.

— Kitagadom! — kiáltott, az asztalra csapva öklével, — lábammal rugom fel, mint egy kutyát, ha eljém vetődik. Átkozott kiáltott a fejét rázva, miközben a fogai csikorogtak.

— Szegény Zsófi! — zokogott tovább Julcsa.

— Hallgass! — kiáltott rá Pöhöly János, — az nem Zsófi többé az egy egy személy!

Azzal felkapta a hétköznapi kalapját és kiment. Bizonyosan az ökrök közé az istállóba. Az ökrök jó állatok. Jámbor szemekkel olyan vigasztalóan tudnak nézni.

Pöhölyné halálsáppadtan, mozdulatlanul állott a szoba közepén.

Végre megfordult. Ránézett Julcsára. Kibontotta nagy, virágos selyemkendőjét, lassan lehuzta a vállairól. Aztán odadobta Julcsa elé és mély, zengő hangon szólott:

— Vidd utána — mond, hogy menjen a présházba

Gárdonyi Géza.

Csikszeredai piaci árjegyzék.

— Csikszereda ápril 29. —

Buza tiszta hektoliterenként 5 frt 50 kr. Buza közepes 5 frt — kr. Rozs 4 frt 25 kr. Árpa 3 frt 50 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. Zab 2 frt 10 kr. Borsó 6 frt. — kr. Lenese 16 frt. Fuszulyka 5 frt 80 kr. Kása 12 frt — kr. Burgonya 2 frt 50 kr. Marhahus (kilogrammonként) 40 kr. Sertéshus 40 kr. Borbécabus 24 kr. Szalma (métermázsánként) — frt 70 kr Széna mm. 3 frt — kr. Ökör párja 250 frt — kr. Tehén párja 120 frt — kr. Faggyuyertya (kilogramma) — frt 48 kr Tüziifa kbm. (1 méter) 2 frt — kr. Malacz darabja 1 frt 50 kr. Lud — frt 80 kr. Bárány 2 frt — kr. Csirke párja 50 kr. 10 tojás 14 kr.

A kis lutri húzása

Brinn, 1891. ápril 29.

17. 7. 74. 69. 87.

Örökáron eladó!

Gyergyó-Borszákon a „Lobogó“ közelében, átellenben a „kissétány“-nyal egy 370 négyszögöl területű belső telek, a

rajta levő épületekkel együtt, szabad kézből — mérsékelt árrért —

eladó

Venni szándékozók értekezhetnek Gyergyó-Borszákon főutca 144. sz. a. házbán; Gyergyó-Borszákon Csengeri Jánosnál.

Kiadó bolthelyiség.

CSIK-SZENT-DOMOKOSON a Gál Nándor-féle üzlethelyisége a berendezéssel együtt folyó évi augusztus 1-től 3 évre

kiadó.

Értekezhetni Gál Nándor-ral Balán-Bányán.

É R T E S I T É S.

A közelgő vizsgaidényre ajánlom a Szent-István társulat által kiadott népies irányu hasznos olvasmányokat.

(Ára 2 krtól 10 krig darabonként)

Ugyszintén a közkeveltségnek és nagy kelendőségnek örvendő

„ÖRANGYAL“ című ima- és énekkönyvet,

valamint több más — diszes imakönyveket — jutányos árakban.

Továbbá ajánlom a t. Tanító uraknak saját kiadásu, czélszerű

vizsgalapjaimat

kedvezményes árakon.

Györgyjakab Márton, könyvkereskedő.

Légen szárított természetes istálló-trágya
darabokban vagy zuzott állapotban

NEUMAN TESTVÉREK aradi cégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

(3—3)

VEGYI ELEMZÉS:			
Víz	8	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16 %
Szerves alkatrészek	35	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90 "
Hamu	57	Káli	1.45 "
Vizben oldható vilsav	1.28	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46 "

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasúti állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 frt.

Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Slavonia részére.

Szavoszt Alphonznál
V. Arany János-utca 11. BUDAPESTEN Arany János-utca 11.
hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár-részvénytársulat
ezelőtt: GROSSMANN és RAUSCHENBACH
BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCI-ÚT 7.

Lóvonatu vasúti állomás. Az osztrák-magyar államvasút indóházától 10 p. távolságban.

A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos eszplőkészleteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági cikkeket és

gőzcséplőgépeket.

Különösen ajánlja szab. szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcséplőgépeit.

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés. 3, 4 és 6 löerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

A magoknak legelőnyösebb kieséplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 kl. szén (faaranylag) 14 óra alatt.

Szalmafűtésnél kell 5-7 héve szalma 100 kiesépl. kévéknél.

Csepleti kepeség 5—7000, 7 10,000 közepesvágu keve 1 nap alatt.

Vörölcsezes gőzcséplőgépek vasszerkezettel
6, 8, 10 löerejű fa-, szén, szalmafűtési mozgonyokhoz és mozgonyokkal. (5—8)

